

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tad-29 ta' Jannar, 2007

Citazzjoni Numru. 1094/1999/1

Lawrence u martu Theresa Borg.

-vs-

Joseph u Joyce konjuġi Gatt.

Il-Qorti;

Rat l-att taċ-ċitazzjoni pprezentata fl-14 ta' Mejju, 1999 li permezz tagħha l-atturi ppremettew:

Illi l-konvenuti huma debituri tal-atturi fl-ammont ta' erbat elef mitejn u erbgħa u tmenin Lira Maltin (Lm4,284) rappreżentanti sehem l-atturi minn negozju li jinvolvi xiri u bejgħ ta' majjali u annimali oħra, liema negozju sar bejn l-atturi u l-konvenuti flimkien u li l-konvenuti baqgħu inadempjenti u naqsu li jgħaddu l-ammont imsemmi lill-atturi kif spjegat.

Illi dan id-debitu huwa ċert, likwidu u dovut u l-atturi qed jipprezentaw ma' dina ċ-ċitazzjoni *affidavit* ġuramentat skond artiklu 167(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta (Dok A).

Illi avolja nterpellati biex iħallsu dan l-ammont il-konvenuti baqgħu inadempjenti u ma ħallsu xejn.

Għalhekk jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddeċiedi l-kawża skond it-talba bid-dispensa tat-trattazzjoni.

2. Tikkundanna lill-konvenut jħallsu lill-atturi s-somma ta' erbat elef, mitejn u erbgħa u tmenin Lira Maltin (Lm4,284) rappreżentanti sehem l-atturi wara negozju ta' xiri u bejgħ ta' majjali u annimali oħra li l-atturi għamlu flimkien mal-konvenuti u liema somma ta' flus il-konvenuti żammu għandhom mingħajr l-awtorizzazzjoni ta' l-istess atturi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuti ngunti għas-subizzjoni u bl-imgħax mid-data tan-notifika tal-preżenti ċitazzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-atturi maħlufa, u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal ta' l-14 ta' Ġunju, 1999 li permezz tiegħu l-konvenuti ġew awtorizzati jipprezentaw nota tal-eċċezzjonijiet.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenuti, ipprezentata fit-22 ta' Ġunju, 1999, li permezz tagħha eċċepew;

1. Illi fl-ewwel lok l-atturi la kienu jixtru u lanqas ibigħu majjali. Illi għalhekk il-konvenuti għandhom jiġu lliberati mill-osservanza tal-ġudizzju stante l-inattendibilita' tal-azzjoni esperita.

2. Illi subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju għas-sueċċepit, kull flejjes li talvolta setgħu kienu dovuti lill-atturi tħallsu u għalhekk illum ma għandhomx aktar pretensjonijiet kontra l-konvenuti kif di fatti ser jiġi pprovat fil-kors tal-kawża.

3. Salv eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet ulterjuri ta' l-istess konvenuti, ipprezentata fid-19 ta' Diċembru, 2003, li permezz tagħha eċċepew;

1. Illi l-azzjoni hija nulla u stante li hija konsegwenza ta' dak li l-istess attur iddiskriva li hija *partnership* u cioe' soċjeta' ċivili. Illi ai termini tal-artikolu 1233 (1) (f) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta din riedet tkun kostitwita *ad validitatem* permezz ta' skrittura privata u kwindi *quod nullum est nullum producit effetum* u għalhekk it-talbiet attriċi għandhom jiġu respinti.

Rat l-atti proċesswali u l-verbali tas-seduti tal-5 ta' Lulju, 2006 u s-27 ta' Novembru, 2006 u l-11 ta' Diċembru, 2006 li permezz tagħhom finalment il-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet.

Ikkunsidat;

Li l-atturi qed jitolbu l-ħlas tas-somma ta' erbat elef, mitejn u erbgħa u tmenin Lira Maltin (Lm4,284) rappreżentanti sehemhom minn negozju ta' xiri u bejgħ ta' majjali. Dan in-negozju kien jikkonsisti filli huma jixtru u jbiegħu l-majjali fuq isimhom u wara jaqsmu l-qliegħ. It-tnejn kellhom permessi separati għal dan l-iskop.

Il-konvenuti qed jeċċepixxu l-ħlas u anke ulterjorment illi dak li l-atturi qed jirreferu għalih bħala *partnership* ma kienx jeżisti għaliex ma kienx hemm ebda skrittura privata ai termini ta' l-Artikolu 1233 (1)(f) tal-Kapitlu 16 u għalhekk *quod nullum est nullum effectum producit*.

Huwa utili fil-fehma tal-Qorti li l-ewwel tiġi eżaminata din l-eċċezzjoni. Huwa minnu li l-artiklu msemmi jindika li soċjeta' ċivili trid tiġi bilfors kostitwita permezz ta' skrittura privata. Madankollu ma jsegwix illi jekk jirriżulta li l-konvenut żamm għandu flus li suppost għaddihom lill-attur, din l-azzjoni tfalli minħabba f'hekk għaliex altrimenti l-Qorti tkun qed tippermetti arrikkiment ingust da parti tal-konvenut. Il-fatt li dak li hu null ma jipproduċi xejn ma jfissirx li jekk il-konvenut għamel dak li qed jallega l-attur jista' jżomm il-flus daqs li kieku ma kien xejn. Dan għaliex dak li qed jitlob l-attur huwa l-ħlas tal-profitti fuq dawk il-majjali li kienu nxitraw fuq il-permess tiegħu stess u cioe' in-numru DO13. Il-partijiet għalkemm ma għamlu ebda ftehim ta' soċjeta' kellhom ċertament ftehim illi bih kienu jixtru f'ismhom daqs li kieku qed jixtru flimkien u jbiegħu bl-istess manjiera. Infatti l-istess attur fl-affidavit tiegħu qal; "*Minkejja li ma kien hemm ebda ftehim per se, ngħid li ahna konna naħdmu bis-sistema kif se nispjega. Il-konvenut kienu jieħu ħsieb dak li għandu x'jaqsam max-xiri u ħlas lill-koperattiva u anke dak li għandu x'jaqsam max-xiri u ħlas lill-koperattiva u anke kien jagħmel l-ordnijiet. Huwa allura kien jordna majjali kemm fiq ismi kif ukoll fuq ismu. Huwa kien ukoll jieħu ħsieb iħallas lill-koperattiva tal-bhejjem li kienu jinxitraw. Da parti tiegħi jien kont nieħu ħsieb il-bejgħ lill-klijenti tagħna. Il-flus kont ngħaddihom lill-konvenut jew lil martu. B'dawn il-flus il-konvenut kien jixtri l-bhejjem u li jifdal jinħadem bħala qliegħ u jitqassam lilna.*" Għalhekk anke jekk jiġi aċċettat li ma kien hemm ebda soċjeta' kif allega l-attur meta l-konsulent legali tiegħu kiteb l-ittra a fol 88 tal-proċess, xorta l-atturi jistgħu jitolbu l-ħlasijiet li skond huma huma

dovuti lilhom skond dan l-arranġament, jissejjaħ x'jissejjaħ. L-eċċezzjoni ulterjuri għalhekk se tiġi respinta.

Il-kwistjoni trid tiġi deċiża allura a bażi ta' kredibilita' tal-partijiet u hija ħasra li l-kawża għaddiet minn ġudikant għall-ieħor b'riżultat li l-Qorti kif preseduta ma semgħetx il-provi viva voce, iżda se jkollha tistrieħ fuq it-traskrizzjonijiet u d-dokumenti li għandha quddiemha.

L-argument prinċipali tal-konvenut huwa li billi kien ikun l-attur li jiġbor il-flus huwa inverosimili li għal sewwa iktar minn sena huwa baqa jgħaddilu l-flus fl-istess waqt li kien qed jippretendi li huwa (il-konvenut) kellu jagħtih u kien ilu għal dan iż-żmien kollu ma jħallsu. Skond il-konvenut, l-attur kien iżomm sehmu qabel ma jagħtih ir-rikavat mill-bejgħ tal-majjali. Meta xehed a fol 58 baqa' jinsisti li l-attur kien jitħallas tlieta u sittin Lira Maltin (Lm63) wara kull bejgħ; ġie li ftit inqas – pero' dejjem tħallas mal-ewwel.

Skond Carmel Mallia, li kien jieħu ħsieb il-kontijiet, hu kien jaħdem dawn il-kontijiet fuq id-dokumenti li kienu jgħaddulu iżda ma kienx jara l-flus għaddejnin, u anke meta l-attur beda jilmenta miegħu li ma kienx qed jitħallas sehmu, huwa kien jaf b'dan għaliex kien jgħidlu hu u mhux għaliex seta' jikkonfermahom b'xi mod mid-dokumenti. Huwa ftit tkellem mal-konvenut dwar dan għaliex skond hu, dan ma tantx iħobb jagħti sodisfazzjon. Qal li sakemm kien jagħmel il-kontijiet hu, ma kienx hemm inkwiet, iżda mbagħad beda jagħmilhom il-konvenut; jaħseb li kien l-istess konvenut li waqqfu jagħmel dan. L-ammont pagabbli lill-attur mhux dejjem kien ikun tlieta u sittin Lira Maltin (Lm63), iżda skond il-bejgħ (fol 77). Hawn għandu jingħad pero' li meta l-Avukat ta' l-attur kiteb l-ittra ġia' indikata, huwa ukoll semma dan l-ammont.

Il-Qorti tħoss li meta wieħed jieħu l-provi kollha li treqqsu quddiemha, il-verżjoni li jagħti l-attur hija l-iktar waħda verosimili u kredibbli. Ix-xhud Mallia li hu l-uniku xhud li ma kellu għalfejn jgħin lil ebda wieħed mill-partijiet a

skapitu ta' l-ieħor (infatti illum għadu jaħdem għat-tnejn li huma),

jikkonferma li l-konvenut kien iżomm il-kontijiet u allura jitwemmen l-attur li kien ukoll iżomm il-flus. Kieku l-attur kien iżomm sehmu mill-ewwel, ma kienx ikun hemm għalfejn li xi ħadd jagħmel kontegġi għaliex kien ikun allura faċli li wieħed iżomm is-sehem tiegħu ma' kull bejgħ li kien isir.

Fejn l-attur ma għandux raġun huwa fil-likwidazzjoni tas-somma li għandu jieħu. Hawnhekk għandu raġun il-konvenut illi jekk kien hemm qliegħ ta' erbat elef, mitejn u erbgħa u tmenin Lira Maltin (Lm4,284), huwa għandu jieħu nofs dan l-ammont u l-argument li għamel l-attur li l-konvenut kellu jipprova kemm biegh hu, ma għandu ebda fundament legali u dan għaliex kien jinkombi fuq l-attur li jagħmel din il-prova. Ladardba *ex admissis* il-qliegħ fuq il-bejgħ kellu jinqasam, isegwi li l-attur kellu dritt għal nofs il-qliegħ u mhux fuq il-qliegħ kollu kif qed jitlob. Għalhekk l-ammont dovut lilu hu ta' elfejn, mija u tnejn u erbgħin Lira Maltin (Lm2,142).

Għaldaqstant il-Qorti fil-waqt li tastjeni milli tieħu konjizzjoni ta' l-ewwel talba stante d-digriet tagħha ta' l-14 ta' Ġunju, 1999, tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti u tilqa' t-tieni talba iżda limitatament għas-somma ta' elfejn, mija u tnejn u erbgħin Lira Maltin (Lm2,142), u għalhekk tikkundanna lill-konvenut iħallas din is-somma lill-attur; bl-imgħaxijiet mid-data tan-notifika taċ-ċitazzjoni. L-ispejjeż jithallsu kwantu għal nofs mill-atturi u nofs mill-konvenuti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----